

Årets folkbildare och Årets förvillare 1992

Till Årets folkbildare 1992 utsågs radiodoktorn Peter Paul Heinemann, Örebro, med motiveringen: "Peter Paul Heinemann har i sin gärning som radiodoktor visat hur medicinsk vetenskap och medmänsklig omsorg kan förenas. Hans omtanke om patienterna har gjort honom till en framstående folkbildare i kampen mot kvacksalveriet."

Till Årets förvillare 1992 utsågs journalisten Catrin Jacobs med motiveringen: "I hennes astrologiska tv-program utsätts astrologerna aldrig för kritisk granskning. Hon framstår som en självklar förebild för alla som vill bedriva okritisk och auktoritetstroende journalistik."

Det är sjätte året i rad som föreningen Vetenskap och Folkbildning utser årets folkbildare och Årets förvillare.

Årets folkbildare:

1987 **Hans Rehnvall** för sina populärvetenskapliga TV-program

1988 **Klas Fresk** för sina insatser för Tom Tits experiment

1989 **Gunnar Rosell** för sin medicinska journalistik

1990 **Skalman** (tecknad av Rune Andrén) för sina avslöjanden av fördomar och vidskepligheter

1991 **Bodil Jönsson** som avmystifierat fysiken och gjort den begriplig

Årets förvillare:

1987 **Dag Stålsjö** för sina okritiska tv-program om bl a evighetsmaskiner, slagrutor och fornsvensk historia

1988 **Amelia Adamo** för den okritiska journalistiken i Aftonbladets söndags- och hälsobilagor

1989 **Den statliga alternativmedicinkommittén** som avstod från att ta reda på vilka positiva och negativa effekter som olika behandlingsmetoder har

1990 **TV 4** för programserien "Sjunde sinnet"

1991 **Jens Tellefsen** som spridit van-tolkningar och missförstånd om fysiken

Radiodoktorn ble årets folkbildare

AV ANITA SJÖBLOM

Radiodoktorn har blivit årets folkbildare. Peter Paul Heinemann har genom sina radioprogram "Doktorn har ordet" nått många svenskar och delgett dem både kunskap och klokskap. Därför har föreningen Vetenskap och Folkbildning korat honom till årets folkbildare 1992.

Överläkare Peter Paul Heinemann fanns som vanligt på torsdagen på kirurgmottagningen vid regionsjukhuset i Örebro.

Vid sidan av det ordinarie arbetet har han i tolv år en gång i veckan talat om medicinska frågor i radio.

Han uppfattar utmärkelsen som både rolig och hedersam, då så mycket i radio är

underhållning, medan hans drivkraft varit just folkbildning.

Namnge det onda

Peter Paul Heinemanns trognaste publik och brevskrivare finns bland lite äldre människor.

— Mitt bestående intryck under dessa år är att i vårt samhälle vill människor medialisera sin ensamhet, ålderdom och rädsla för döden, säger han. Helst vill de ha ett namn på sjukdomen och en gul tablett som tar bort den. De vet inte att om livet gör mycket ont, så värker det i kroppen. Många tycker att det är förskräckligt att man säger så och tror att man då inte tar sjukdomen på allvar. Men det är tvärtom. Den som drabbas har inte mindre ont bara för att han eller hon har insikt om att ensamhet, ålderdom, bostads- och penningproblem kan orsaka sjukdom.

Han har också slagits av att människor kräver att ska fungera, de ska vara och i full funktion.

Långt liv svårt

— De blir förörättade deras åldriga mor bryter benskalsen och kort där dör. De tror att modern bryter våra kroppar ritats att bryta till dess vi fått barn och ut mycket längre. Nu lever vi skyddat och privilegierat vi uppnår en ålder där vi rå ut för krämpor och smärta som vi inte är lämpade klara av. Det är en illusion: livet är perfekt.

Denna syn på livet och sjukvården har vunnit uppmärksamhet. Likaså Peter Paul Heinemanns varsamma sätt att delge lyssnarna sitt synsätt.

Men han ger också handfasta råd i diverse medicinska spörsmål.

— Jag försöker blanda frågorna, även om många ständigt kommer igen. De rör områden där sjukvården inte är så bra, till exempel behandlingen av bältros. Är man gammal kan man få fruktansvärda, kroniska smärtor om man inte får behandling inom 14 dagar.

Ålderdomsfientligt

Peter Paul Heinemann förundras över att vi har ett samhälle där 35-åringarna får bestämma hur världen ser ut.

— Vi vill tydligen inte bygga en kultur där man fortfarande kan kärna sig hemma fast man är gammal och skruttig. Man borde flytta uppmärksamheten från 35 år till en bit över 50 för att få med hela livet. I dag är mycket direkt ålderdomsfientligt.

Det nya marknadstänkandet anser Peter Paul Heinemann vara fientligt just mot de äldre.

— Om man har marknaden som metafor så är

DN 8/1 1993